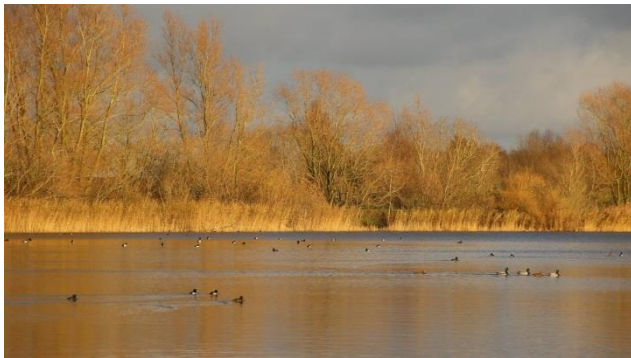

Beste natuurvrienden,

2017 nadert zijn einde, 2018 staat te trappelen om eraan te mogen beginnen. Op de valreep toch nog vlug een NVO-activiteitje : op **zondag 17 december** wandelden we met **27 deelnemers** helemaal rond de **Roksem-put**, een gebied dat eigenlijk De Hoge Dijken heet. We keken uit naar watervogels op de plas en naar zangvogels in het struikgewas rond de plas.

Het gebied maakte in de Romeinse tijd deel uit van een duinengordel, de zee kwam toen immers tot tegen Oudenburg. Toen de kustvlakte, zoals we die nu kennen, ontstond bleef er een binnenduin achter. Helaas verdween deze voor Vlaanderen unieke biotoop toen in de jaren 70 het zand werd weggegraven voor de aanleg van de snelweg richting Veurne. Er ontstond een put van maar liefst 20 meter diep. Na een tijd van recreatie en plannen voor bebouwing werd er uiteindelijk (in 1986) toch besloten om de put als

natuurgebied te erkennen, dit vooral vanwege de broedkolonie van maar liefst 800 paartjes Oeverzwaluwen, toen de grootste kolonie van deze soort in Vlaanderen.

Geen Oeverzwaluwen in december, die zitten nu allemaal knusjes in het warme Afrika. Maar er komen wel veel soorten bijgeschoven uit het (hoge) Noorden waar het nu te koud en vooral ook te donker is om te kunnen overleven. We denken dan meteen aan

eendensoorten zoals de Smient, de Wintertaling en de Brilduiker of aan ganzensoorten zoals Kolgans en Kleine rietgans. Maar ook bij de kleinere vogels zijn er heel wat wintergasten. Veel van onze eigen zangvogels schuiven in de winter door naar het zuiden. Uit het Noorden komen dan vogels hier hun eten zoeken, zeker in strenge winters met veel sneeuw.

Die kleinere soorten ook te zien krijgen is weer een ander verhaal. Vaak moet je het doen met de geluidjes en hier en daar een flits in het struikgewas (wat ruist er in het.... juist ja). Maar toch, er zijn van die momenten dat je geduld beloond wordt, dan komt er plots een Vuurgoudhaantje lang genoeg in beeld om zijn dievenmaskertje te kunnen zien. Zulke waarnemingen maken natuurwandelingen extra de moeite waard, alhoewel het buiten-zijn-in-groep op zich al een aangenaam tijdverdrijf mag genoemd worden.

Dat ook een natuurgids soms behoorlijk blind kan zijn bleek uit het feit dat een reusachtige heksenkring gewoon werd genegeerd. Gelukkig kwam een alerte NVO-er dit euvel melden en konden we alsnog genieten van dit zonderling fenomeen. De kring was bijna perfect rond met vele tientallen exemplaren van de Nevelzwam. Met een diameter van zeker 12 meter is de term reusachtig niet overdreven. Waarnemingen van dit niveau zijn zeldzaam en liggen ver uit elkaar... des te leuker als je er dan toch maar mooi bij was om het te zien.

Ook de nabespreking in Jabbeke valt onder de bijzondere waarnemingen. Café De Tijger staat bij veel NVO-ers met stip op nummer één als locatie van onze babbelen-achteraf in 2017. Jammer dat Marie-Jeanne er in 2018 mee ophoudt. Maar we hebben toch nog twee keer kunnen genieten van de unieke sfeer voor het te laat was.

Bij elk verslag worden telkens 12 foto's gevoegd van soorten die tijdens de wandeling werden gezien en besproken. We kiezen daarbij maximaal voor soorten die in vorige verslagjes nog niet aan bod kwamen. Op die manier werden in deze verslagjes reeds **296 verschillende soorten** wat nader onder de loep genomen. In de bijgevoegde soortenlijst vind je ook alle organismen die tijdens NVO-activiteiten met zekerheid werden herkend en door de meeste deelnemers ook werden gezien. Die soortenteller staat nu (na 24 activiteiten) op **493**. Net geen 500 soorten dus, maar wel gemiddeld meer dan 20 nieuwe soorten per wandeling. Benieuwd hoeveel we er in 2018 nog kunnen aan toevoegen...

Vogels hebben het in de winter best moeilijk om voldoende eten te vinden. Gelukkig zijn er wel wat planten waarvan de zaden of vruchten heel lang beschikbaar blijven. Dat is zeker ook het geval bij de **Wilde liguster**. De Haagliguster die vaak in tuinen wordt gebruikt heeft kortere (en dikkere) blaadjes. (foto : JaVa)

Voor de **Klimop** gaat dit nog beter op. De vruchten van deze plant zijn pas vanaf de winter beschikbaar, ze blijft immers bloeien tot eind november. De vruchten (die eerst groen zijn) blijven vaak tot diep in het volgende voorjaar hangen. Op deze foto kan je ook zien dat de bladeren aan de vruchtdragende takken niet de typische driepuntige vorm hebben. (foto : Java)

Onder de mezen heeft de **Koolmees** het meest forse uiterlijk. Ze hebben een grote zwarte "kap" over de kop en een duidelijke zwarte "plastrong" over de volle lengte van borst en buik. Bij de mannetjes is deze zwarte streep een stuk dikker dan bij de vrouwtjes, op de foto dus een vrouwtje. (foto : Waarnemingen.be)

Pimpelmeesjes zijn een stuk kleiner en lichter. Je ziet ze vaak balanceren op het uiteinde van de dunste takjes, dat kunnen ze zelfs ondersteboven. Als je ze van wat dichterbij kunt bekijken zie je dat ze een blauw petje hebben en een zwart "dievenmaskertje". (foto : Waarnemingen.be)

Sommige plantensoorten zijn sterk gebonden aan een bepaalde biotoop, een goed voorbeeld daarvan is **Brem**. Als je deze soort ziet mag je er zeker van zijn dat je op zandgrond loopt. Vreemdgenoeg zie je Brem bij ons zo goed als niet in de duinen. Wellicht omdat er in jonge duinen teveel kalk aanwezig is. (foto : JaVa)

De **Wilde kardinaalsmuts** kreeg zijn naam door de vorm van de vruchten. Ze doen inderdaad wel denken aan het rode petje dat een kardinaal draagt. Binnenin het roze omhulsel zitten oranje bessen die ook wel door vogels worden gegeten. (foto : Waarnemingen.be)

Beetje verwarrend : binnen de groep van de vinken is er één soort die **Vink** wordt genoemd. De mannetjes hebben een grijze pet en buik en borst zijn (meer of minder) roodachtig. Het vrouwtje (zoals op deze foto) heeft minder kleur maar blijft ook goed herkenbaar aan de tekening op de vleugels. (foto : Waarnemingen.be)

Samen met zijn familielid het Goudhaantje is dit **Vuurgoudhaantje** de kleinste vogelsoort van Europa. Ze zitten vaak hoog in de bomen dus het is niet eenvoudig om ze goed in beeld te krijgen. Als je ze toch goed te zien krijgt dan is de zwarte oogstreep (= dievenmaskertje) het duidelijkste verschil met Goudhaantje. (foto : birdphoto.nl)

Duizendblad kun je nog steeds bloeiend vinden. Vanwege de vorm van de plant zou je denken dat dit een schermbloemige is. Maar als je dicht naar de bloeivorm kijkt merk je dat er een aantal buisbloemetjes bij elkaar zitten. Duizendblad is dus een samengestelbloemige (= composiet) (foto : Waarnemingen.be)

Namen plakken op zwammen is meestal zeer moeilijk. Maar de heksenkring die werd gevonden was zo mooi dat we toch extra hard hebben gezocht. We komen uit bij **Nevelzwam** als soortnaam. Klinkt prachtig toch : " een heksenkring van Nevelzwammen". Zonder twijfel dé waarneming van de dag. De kring was minstens 12 meter in diameter. (foto : first-nature.com)

Vogels hebben het in de winter niet gemakkelijk om hun lichaamstemperatuur van 40°C op peil te houden. Dit **Roodborstje** heeft de veren flink opgezet om zo een isolerende luchtlaag vast te houden. In de winter eten ze ook wel eens van dode dieren om aan voldoende energie te komen. (foto : Waarnemingen.be)

Heel wat exotische eenden- en ganzensoorten worden in "verzamelingen" gekweekt. Af en toe ontsnappen er enkele of erger nog... de "liefhebber" wordt zijn verzameling beu en laat alle vogels vrij. Zo is ook de **Nijlgans** in de natuur terecht gekomen. Deze Noord-Afrikaanse vogel voelt zich hier duidelijk thuis en nu zijn er in Vlaanderen al duizenden in de vrije natuur te vinden. (foto : Waarnemingen.be)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er is (zoals steeds) een herkansing mogelijk want op **zondag 14 januari** staat er opnieuw een boeiende natuurwandeling op de kalender. Tijdens deze eerste activiteit maken we ook ruimte voor een jaaroverzicht en een vooruitzicht op 2018.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten. NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier hopen we in 2 jaar tijd iets meer dan 40 verschillende locaties te bezoeken.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Bij carpoolen wordt wel gevraagd een kleine brandstofbijdrage te betalen aan de chauffeur van dienst.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een blog gestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten :

- **Zondag 14 januari** : kleine **Spuikomwandeling + Jaaroverzicht** (met "bakselbuffet")
Start om 14u00 aan ontmoetingscentrum De Ballon / Mansveldstraat 9 / Oostende
- **Zondag 28 januari** : strandwandeling in **Lombardsijde**
Verzamelen (carpoolers) om 13u30 **aan de randparking thv tramhalte Duin en Zee** (Earth explorer)
Ter plaatse : 14u00 parking op het einde van de Idyllelaan / Idyllelaan 2 / Middelkerke
- **Zondag 11 februari** : strandjuttten op het strand van **Raversijde**
Start om 14u00 aan het Duinenkerkje / Dorpsstraat 95 / Oostende
- **Zondag 25 februari** : Eerste lentekriebels in de **Fonteintjes**, Blankenberge (*inschrijven via mail*)
Verzamelen (carpoolers) om 13u30 aan de randparking thv tramhalte Duin en Zee (Earth explorer)
Ter plaatse : 14u00 thv tramhalte Duinse Polder / Kustlaan 201 / Blankenberge
- **Zondag 11 maart** : Grote Keignaert en Ouatbosje in **Zandvoorde**
Start om 14u00 op de parking van de rolschaatspiste / Egellaan / Zandvoorde (Oostende)
- **Zondag 25 maart** : Natuur op en rond de **Brugse vesten**
Verzamelen (carpoolers) om 13u30 aan de randparking thv tramhalte Duin en Zee (Earth explorer)
Ter plaatse : 14u00 op de hoek van het stationsplein (vlakbij Standaard boekhandel) / Brugge

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen... zijn steeds meer dan welkom via mail)